

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 5. Varia dona, & bona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

scribit; nos ministri sumus, non auctores. S. Chrysof. hom. de regressu suo de Asia Constantinopolim.

Vocati sumus ad militiam Dei vivi jam tunc, cum in Sacramenti verba respondimus. Nemo miles ad militiam cum deliciis venit; nec de cubiculo ad aciem procedit, sed de papilionibus expeditis, & substrictis &c. Tertullianus ad Martyres.

Per Baptismatis Sacramentum Spiritus Sancti factus es templum. Noli tantum habitorem pravis de te actibus effugare, & diaboli iterum te subicere servituti: quia pretium tuum sanguis est Christi. S. Leo. l. 1. in Nat. Dom.

Corpus hominis in Baptismate ut templum Spiritui Sancto oleo, & chrismate dedicatur. S. Anselm. in Elucidario.

§. IV.

Baptismus est natiuitas, regenerationis.

Tullius Moyses Israel de mari rubro. Ex. 17. 22. Puta dixisse, quia talit nutritius sedulus parvulos alumnos de nova regenerationis Sacramento. S. Rupert. Abb. l. 3. in Ex. c. 3. Quâ die, vel horâ, credit homo in Christum, & Baptismi ejus percipit Sacramentum, emittit Deus Spiritum suum, & creatur; ut omni vetustate peccati abolitâ, jam novâ fecundiam animam creatura sit. S. Rupert. de oper. Spir. S.

Nisi quis renatus fuerit. Joan. 3. 5. Non in ventrem matris suæ, sed in fontem gratiæ Dei, potest homo introire, & denuo nasci. Aliâs in ventrem matris suæ rursus ingreditur, quando in sinum hujus gratiæ verâ fide reducitur: mater enim nostra gratia est. S. Rupert. in Joan. Gloriamur in utroque festo (scilicet Nativ. & Baptismi) quia Filium genuit Mater, & casta est: & quia Christus undâ lavit, & sancta est. Nisi quod pene majori munere, quam Maria undâ ditata est: illa enim sibi tantum meruit castitatem, ista nobis contulit satisfactionem: illa meruit, ne peccaret; illa, ut peccata purgaret. S. August. l. 96. de temp.

Nos pisciculi secundum nostrum Jesum Christum in aqua nascimur; nec aliter, quam in aqua permanendo, salvi sumus. Tertull. l. de Baptismo.

Dedit aquæ, quod dedit Matri. Virtus enim altissimi, & obumbratio Spiritus Sancti; quæ fecit, ut Maria pareret Salvatorem; eadem fecit, ut regeneret unda Credentem. S. Leo l. 5. in Nat.

Tantum contulit fidei nostræ impugnatio persequentium; ut nihil magis regium ornet principatum, quam quod domini Mundi membra sunt Christi: nec tam gloriantur, quod in imperio genitû; quam gaudent, quod in Baptismate sint renati. S. Leo l. 6. in Epiph.

Magnum est sanè propositum hoc Baptisma: captivitatibus liberatio, peccatorum remissio, mors peccati, animæ regeneratio, vestimentum candidum, signaculum sanctum & indelebile; currus ad cælum, deliciæ paradisi, regni cœlestis conciliatio, charismatique adoptionis filiorum. S. Cyrill. Jerof. Catech. 1.

Quare hæc vox, *hic est filius meus dilectus*? Matth. 3. 17. quia certum est, quia Christus non incepit tunc esse Filius Dei, qui æternaliter fuit? Resp. illa vox non venit propter Christum, sed propter nos: ad ostendendum, quod in Baptismo efficiamur filii Dei. Vinc. Ferr. serm. in Oct. Epiph.

§. V.

Baptismi varia dona, & bona.

Nox præcessit, dies autem appropinquavit. Rom. 13. 12. Noctem veterem hominem significavit, qui per Baptismum innovatus est. Hunc præcessisse dicit, quasi noctem; diem autem appropinquâsse, eujus lumine veritas nobis apparuit; ut sciremus, quid agere debeamus. S. Ambr. hic.

Baptismus olim luminis, & illuminationis, vocabulo significabatur, ut patet ex Clem. Alexand. 1. Pædag., & Baptisterium illuminationis. Ita Metaphrastes in actis S. Marciani.

Ante Christi adventum terra eram, comedebam à serpente: ubi autem venit Dominus, in salem me mutavit. Disce dilecte, quomodo sal fit: sal ex aqua fit, & vento. Sal merito appellavit nos Dominus, quoniam ex aqua, & Spiritu, regeneravit. S. Chrysof. in Pl. 96.

Vide, suis pauperibus quam clementer Spiritus Sapientiæ prospicit! nam ecce aqua, janua regni Dei facta est. Quam autem accessibilis est talis aditus regni Dei! quis tam pauper est censu, ut urnam hujus elementi comparare nequeat suis sumptibus? nam sive de lacu, sive de flumine, sive de mari magno, sive de parvo fonte, sumpta lympha pro hac intentione (Baptismi) pro hac fide, & sacratâ sancti nominis invocatione; illa est aqua, quæ de illo fluxit sacro Christi latere. S. Rupert. de oper. S. Spir. l. 3. c. 13.

Quilibet Christianus est arbor, & plantatur in die Baptismi, & rigatur aquâ Baptismi. Non contentatur Christus, quod mittamus radices magnas in terram, scilicet amicos, parentes, (qui sunt radices,) nec etiam de ramo forti contentatur, qui est persona juvenis, pulchra, fortis; nec de ramis possessionum; nec de bonis foliis; scilicet ratiocinando, advocando, disputando; nec contentatur de umbra praelationum, dignitatum: sed vult fructus dulces bonorum operum. S. Vinc. Ferr. serm. d. S. Laur.

Jam est beatitudinis odor in vobis, o illuminati! jam spirituales collegistis flores ad plectendas cœlestes coronas; jam Spiritus S. Spiritus

travit

ravit fragrantia; jam circa porticum regalis palatii fuistis, utinam verò & ab ipso rege introducamini! Flores nunc arborum apparuerunt, utinam verò & fructus perficiatur! S. Cyrill. Jerof. Præfat. Catech. illuminatorum.

Judeis quidem sanguis, Christianis verò aqua. Illis quidem, tanquam insidiatoribus, ex sanguine condemnatio; tibi verò nunc credenti per aquam salus. S. Cyrill. Jer. catech. 13.

Est Baptismus fons lacteus, ut dixit Zeno Veronenfis. Est Baptismus balneum lacteum, ut docent S. Greg. in c. 5. Cant. & S. Ambros. f. 16. in Psalm. 118. Doultreman l. 4. c. 3. sect. 10.

Abbas Pachomius eâ nocte, quæ illi à suscepto Baptismo prima fuit, mellitum rorem in dexteram manum decidentem excipere, & vocem hanc audire visus est: aperi mentis tuæ oculos Pachomi, & agnosce in rore isto acceptæ gratiæ à Deo argumentum. Doultreman de amore Dei l. 4. c. 2.

Quò die S. Julianus Ep. mundandus erat aquis piacularibus, audire angelorum in aëre psallentium voces, puer natus est hodie, cui gratiâ similis non est. Bolland. 28. Jan.

§. VI.

Perseverantia in gratia Baptismali, & pacto.

Inimici Domini mentis sunt ei. Psalm. 80. 16. Inimici Domini sunt impij, qui toties

Domino mentiuntur, quoties promissiones in Baptismo factas, & vota sua, & juramenta, transgrediuntur. S. Bonaventura ferm. 1. D. 1. Quadrag.

Sanctificetur nomen tuum. Math. 6. 9. A quo Deus sanctificatur, qui ipse sanctificat? sed quia ipse dixit: *Sancti estote, quoniam ego sanctus sum*, id petimus, & rogamus; ut, qui in Baptismo sanctificati sumus, in eo, quod esse cœpimus, perseveremus. S. Cypr. l. de or. Dom.

Abluti femel estis Baptismo salutari: nolite de fonte in cœnum regredi; servate donatam mundiciem. S. Gaudent. tr. 9. de lect. Evang.

Unctus es quasi athleta Christi, quasi luctamen hujus sæculi luctaturus; professus es luctaminis tui certamine. Qui luctatur, habet, quod speret: ubi certamen, ibi corona. Memor esto fermonis tui, & nunquam tibi excidat tuæ feris cautionis. Si chirographum homini dederis, teneris obnoxius: chirographum tuum tenet non in terra, sed in cœlo. S. Ambr. 1. 1. c. 2. de Sacram.

Quis illa pacta custodit, ad quæ se in Baptismo voluntariè obligavit? renuntiasti diabolo; & ecce solum diabolus sequeris: renuntiasti omnibus pompis ejus; & ecce solum Mundi pompis intendis. S. Bonav. l. 16. de S. Steph.

TITULUS III.

BEATITUDO.

Beatum dixerunt populum, cui hæc sunt. Psalm. 143. 15. Sic judicant, qui veritatis discipuli non fuerunt. Mundi divitias præferunt, & cœlestia regna contemnunt; beatitudinem putantes, aut oves fetosæ aspiceret, aut boves crassissimos possidere. Audite malè persuasi, audite dementes in sinistra poni, quæ putatis esse magnifica. Sic enim Prov. 3. 16. legitur: *in sinistra illius divitiæ, & gloria.* Audiemus nunc, quid dicatur de turba Fidelium: *beatus populus, cujus est Dominus Deus ejus.* Post illam irrisorem, quæ de sceleratis facta est, venit ad penetralia Sapientiæ, hoc est, ad vocem ipsam sanctissimæ Veritatis. Definit enim veraciter, quis sit beatus populus: scilicet *cujus est Dominus Deus ejus.* Cassiod. hic.

Beati pauperes spiritu. Math. 5. 3. Indè incipit beatitudo judicij divini, unde ærumna æstimatur humana. S. Ambr. Eth. Chr. l. 1. c. 16.

Beati pauperes &c. Hæc primum cecinit canticum Beatitudinis cithara gloriosa, cithara sonora, & dulcis, cui tota erat, & est, insita Musica Patris, universa sapientia Dei; qui & dicebat ad eum jam dudum in Propheta Pl.

56. 9. *exurge gloria mea, exurge psalterium, & cithara.* Octo chordis antiquius citharæ fiebant; & quæ per primam, eadem vox resonabat per octavam, secundum Musicæ naturalem vim: quia tantum septem sunt discrimina vocum, & octava vox eadem est, quæ prima. Et quod non minimè delectat; in ista Beatitudinum cantilena, quæ prima erat, octava sententia est, *quoniam ipsorum est regnum cælorum.* Rupert. l. 4. in Matth.

Beati pauperes &c. In actionibus primum principium est finis: quia finis est agendi ratio; & ex fine actionis ratio sumitur. Et propterea Jesus legem Evangelicam inchoat à Beatitudine; quam constat, actionum omnium, & laborum nostrorum, finem esse; quandoquidem, ut beati sumus, agimus, & patimur omnes, quidquid voluntariè agimus, & patimur. Cajet. hic.

De octo Beatitudinibus Joan. à S. Geminiano l. 1. c. 2. de exempl. & rer. simil. ita scripsit: Ventorum effectus, symbolum 8. Beatitudinum Math. 5. 3. I. Ventus naves promovet; sic paupertas Spiritus, quæ vitat tria impedimenta: fluctus scilicet, & elationes humanorum honorum; scopulos; id est, crucis